results of full secondary school education. Book 2]. URL: http://testportal.gov.ua/wp-content/uploads/2017/01/ZVIT_ZNO_2016_Tom_2.pdf

7. Ofitsiinyi zvit pro provedennia v 2017 rotsi zovnishnoho nezalezhnoho otsiniuvannia rezultativ navchannia, zdobutykh na osnovi povnoi zahalnoi serednoi osvity. Tom 2. [Official report of conducting of EIT in 2017, based on the results of full secondary school education. Book 2]. URL: http://testportal.gov.ua/wp-content/uploads/2017/08/ZVIT_ZNO_2017_Tom_2.pdf

8. Ofitsiinyi zvit pro provedennia v 2018 rotsi zovnishnoho nezalezhnoho otsiniuvannia rezultativ navchannia, zdobutykh na osnovi povnoi zahalnoi serednoi osvity. Tom 2. [Official report of conducting of EIT in 2018, based on the results of full secondary school education. Book 2]. URL: http://testportal.gov.ua/wp-content/uploads/2018/08/ZVIT-ZNO_2018-Tom_2.pdf

9. Chebotarova A. I. (2011). Psykholohichni aspekty rozuminnia tekstu [Psychological aspects of text comprehension]. Visnyk pisliadyplomnoi osvity. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vpo_2011_3_88

10. Esra Akdogan. (2017). Developing Vocabulary in Game Activities and Game Materials. Journal of Teaching and Education. URL: https://www.researchgate.net/publication/322291866_DEVELOPING_VOCABULARY_IN_GAME_ACTIVITIES_AND_GAME_MATERIALS

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

Сергій Ніконенко – аспірант кафедри німецької мови та літератури з методикою викладання Криворізького державного педагогічного університету.

*Наукові інтереси:*методика викладання іноземних мов в середніх навчальних закладах; розвиток умінь читання.

INFORMATION ABOUTTHE AUTHOR

Serhii Nikonenko – post-graduate student of German language and literature with methods of teaching department of KriviyRih State Pedagogical University.

*Scientific interests:*methods of teaching of foreign languages in secondary schools; development of reading skills.

УДК821.161.2-31(043.3)

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ВЕБ-КВЕСТ ТЕХНОЛОГІЇ У ВИКЛАДАННІ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ДЛЯ СПЕЦІАЛЬНИХ ЦІЛЕЙ

Олена ОЛІЙНИЧЕНКО (Одеса, Україна)

e-mail: E.V.Olinych@gmail.com

ОЛІЙНИЧЕНКО Олена. ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ВЕБ-КВЕСТ ТЕХНОЛОГІЇ У ВИКЛАДАННІ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ДЛЯ СПЕЦІАЛЬНИХ ЦІЛЕЙ

У статті вивчається специфіка веб-квест технології і визначаються особливості її використання у викладанні англійської мови для спеціальних цілей. Актуальність матеріалу обумовлюється необхідністю активного залучення інформаційних технологій у процес підготовки висококваліфікованих кадрів. Втілення даного іноваційного методу сприяє підвищенню якості мовної освіти студентів, посиленню мотивації, розвитку необхідних в контексті глобалізації компетенцій.

Ключові слова: веб-квест, інтернет-ресурс, технологія, автентичність, комунікація.

OLIINYCHENKO Olena. PECULIARITIES OF USING WEBQUEST TECHNOLOGY IN TEACHING ENGLISH FOR SPECIAL PURPOSES

The article studies the specifics of Webquest technology and defines peculiarities of using this technology in teaching ESP course. The material is relevant due to the need of implementing information technologies in the educational process to train specialists of high quality. Nowadays students are greatly interested in computer technologies and internet. So, integrating the internet into tasks and activities contributes to the increase of motivation. This can be useful for language learning as students will be dealing with authentic materials and real life situations. Webquests are particularly effective for ESP and can be tailored according to the area of students' specialization, which will allow to combine professional interests with language learning. In ESP course Webquests are aimed at improving integrated skills of reading, listening, speaking and writing. At different stages of working on a Webquest students have to use background knowledge from their major to analyze the issue , read and listen to authentic language materials, evaluate information from different sources and produce a response to the main Webquest problem. Providing students with interactive tasks gives students opportunities to grasp how the target language is used and then spontaneously use the language in their professional environment. Different types of Webquests can be adapted according to the language level of the students. Thus, the elementary and pre-intermediate groups are offered to complete less challenging forms – Retelling and Compilation tasks. The activities that require higher language proficiency are Consensus building and Persuasion tasks. They are the most complicated, but the most effective ones because they initiate a spontaneous use of language during discussions and debates.

Key words: webquest, internet-resource, technology, authenticity, communication.

Одним з пріорітетних завдань сучасної мовної підготовки є створення умов для розвитку навичок, що будуть достатньо ефективними для подальшого використання в соціальній та професіональній сферах. У вивченні курсу англійської мови для спеціальних цілей (ESP) учасники навчального процесу знаходяться в наступних умовах: недостатня кількість годин (2години на тиждень), мінімальний термін навчання (1–2) роки, першокурсники мають різний рівень мовної підготовки. Виникає потреба за невеликий проміжок часу здійснити максимальне мовне зближення, спираючись на продуктивний зміст навчального матеріалу з активним залученням сучасних інформаційних технологій. Варто

відмітити, що процес іншомовної підготовки контингенту певних спеціальностей ускладнюється відсутністю навчально-методичної літератури на англійській мові, не завжди студенти мають доступ до автентичних джерел, що висвітлюють останні досягнення науки у певних галузях. Актуальними залишаються проблеми методики підготовки до тестування і контролю рівня володіння іноземною мовою, використання інтернет-ресурсів, комп'ютерних навчальних програм. Щоб реалізувати практичні цілі професійно-орієнтовного навчання, яке полягає у розвитку навичок використовувати англійську мову як інструмент професійного спілкування та міжкультурної комунікації, необхідно розвивати певні компетенції (мовну, предметну, мовленнєву, соціокультурну та інші). Студенти мають володіти різними видами читання, вміти вести діалог, отримувати і передавати фактичну інформацію, приймати участь у технічному обговоренні проблем своєї спеціалізації. В таких умовах досить продуктивним у викладанні ESP може стати використання веб-квест технології, яка набула популярності і в гуманітарній, і в технічній сферах. Ця технологія дозволяє не тільки озброїти студентів сучасними знаннями, а й навчити їх здобувати інформацію і засвоювати навички самостійно.

Серед студентів, які вивчають іноземну мову, спостерігається зростання інтересу до інформаційно-дослідницьких завдань або веб-квестів, зазначають вчені, оскільки ці види роботи дозволяють не тільки користуватися безмежною ресурсною базою Інтернету, але проявляти свій характер та творчі здібності. Завданням данного дослідження є вивчити можливості, запропонувати варіанти та визначити переваги застосування веб-квест технології як засобу розвитку іншомовної комунікації в курсі ESP.

За останні десятиліття в працях вітчизняних та зарубіжних вчених (B.Dodge, T. March, A.Lamb, Chr. Bauer-Ramazani, J. Kimball, M. Luzon, О. Багузіна, О. Волкова, М. Рубінштейн, М. Пістрак, М. Брейгіна) вивчалися дидактичний потенціал та принципи укладання веб-квестів, переваги і недоліки цієї технології. Ряд фахівців (І. Каньковський, Р. Гуревич, І. Албогова, О. Федоров) працюють над питанням використання веб-квестів у професійній підготовці студентів. Однак зберігається необхідність подальшої розробки проблеми використання інтернет-технологій у вивченні іноземної мови, особливо у звязку з професійною направленістю.

Веб-квест як метод навчання і контролю вмінь і навичок був розроблений у 1995 році професорами університету Сан-Дієго Берні Доджем та Томом Марчем. Під веб-квестом вчені розуміють "певним чином організований вид самостійної дослідницької роботи, для виконання якої студенти здійснюють пошук інформації у мережі Інтернет за вказаними посиланнями" [2, с. 6]. Фахівці виділили такі структурні компоненти даної технології: вступ, де представлена тема, практична або дослідницька проблема та попередній план роботи; завдання, що чітко прописані та співвідносні з спеціалізацією виконавців; список інтернет-ресурсів з сучасною та об'єктивною інформацією; опис процедури виконання інтерактивних завдань, етапів; вказівки до дій, та рекомендації щодо використання електронних джерел та способів організації пошукової роботи; ознайомлення студентів з критеріями та параметрами оцінювання в залежності від типу квесту; висновки, які підсумовують досвід самостійної чи командної роботи над веб-квестом. Б.Додж запропонував наступні види завдань для веб-квестів: компіляція (трансформація формату подачі інформації з різноманітних ресурсів); таємнича історія, детектив (висновки на основі суперечливих фактів); журналістське розслідування (об'єктивне висвітлення фактів, висловлення думок, наведення висновків); переконання (схиляння на свій бік представників протилежної точки зору); дослідження (вивчення наукових фактів, відкриттів на основі онлайн-джерел); переказ (демонстрація розуміння теми і презентація матеріалів з Інтернету у новому форматі); творче завдання (створення відео, блогу, веб-сторінки, сайту тощо); досягнення консенсусу (знаходження рішення нагальної проблеми соціального або професійного характеру).

Пізніше дослідник Ф. Бенз визначив веб-квест як "конструктивний підхід до навчання, в якому студенти не тільки збирають та організовують інформацію з Інтернету, але й націлюють свою діяльність на виконання поставлених завдань, що часто модулюють одну чи кілька професійних ролей" [1]. Вчені переконані, що метод веб-квесту значно сприяє досягненню загальної мети і більшості освітніх цілей саме в курсі ESP. Використовуючи цю

технологію у навчанні студентів інженерних спеціальностей, М. Лузон відмітила її сприяння ефективній комунікації в професійній сфері, підготовці до автономії навчання, збагаченню способів обробки інформації [4]. Американська дослідниця Л. Каспер стверджує, щоб " вважатися мультиграмотними, студенти сьогодні мають набути цілий ряд навичок, які дадуть їм змогу скористатися різними засобами комунікації, що надані новими технологіями, і діяти в глобальному навчальному середовищі" [3, с. 96]. Таким чином, працюючи з мультимедійною інформацією, студенти занурюються у глибокий мисленнєвий процес, знайомляться з різними текстовими формами, освоюють нові метакогнітивні навички (приміром, здатність використовувати пошуковий інструментарій, щоб визначити цінні та релевантні джерела інформації, здатність оцінювати користь онлайн-інформації стосовно своєї професійної мети).

В праці "Веб-завдання для вивчення професійної та академічної англійської: Адаптація веб-квест моделі" М. Лузон визначає такі основні критерії мовних веб-квестів: "Студенти повинні взаємодіяти з ресурсами таким чином і для тієї ж мети, що в реальному житті; студенти мають бути задіяні в тих самих когнітивних та метакогнітивних процесах, що користувачі онлайн-медіа в реальному світі; завдання повинні відповідати функціям, спеціальності і соціальному контексту " [5, с. 33]. Дослідниця разом з іншими вченими (Дж. Джексоном, Ф. Мішеном) наголошує на важливості автентичності матеріалів і завдань. У курсі ESP необхідно працювати з різними жанрами комунікативного дискурсу і розробляти інтерактивні завдання. Ресурси мають відображати текстуальну складність онлайн-інформації, а студентам бажано надати лінгвістичну, технологічну та медіа підтримку для успішного проходження веб-квесту. Надаючи лінгвістичну підтримку, краще презентувати не глосарій до певного тексту, а наголосити на засобах, що прискорюють сприйняття інформації (візуалізації, графіки, відео, посилання на електронні словники потрібної спеціалізації або менш складні тексти цієї ж тематики). Важливим моментом, на думку М. Лузон, є розвиток когнітивних стратегій. Завдання веб-квестів повинні включати аналіз, синтез, порівняння, класифікацію ресурсів, вивчення перспектив дослідження, узагальнення інформації та наведення висновків. Коли студенти добре обізнані в своїй професійній тематиці, можна дати їм проблемний квест, а відбір і оцінку ресурсів вони виконують самостійно. Інколи викладачу доцільно запропонувати заздалегідь обрані сайти, це виключить можливість використання студентами джерел з необ'єктивною інформацією. Веб-квести допомагають студентам орієнтуватися під час пошуку потрібної інформації, а не блукати від сайту до сайту.

В свою чергу, різні види веб-квестів можливо адаптувати відповідно до мовного рівня студентів. Для груп з низьким рівнем знання мови пропонуються менш складні різновиди – переказ та компіляція. Ці різновиди вимагають засвоєння, обробки і представлення інформації у вигляді презентації або доповіді. Завдання веб-квесту вважатиметься виконаним, якщо формат продукту значно відрізняється від того, як подано початкові дані в джерелах. Студентам бажано надати чіткі рекомендації, як подати знайдену інформацію по-новому. Такі завдання, хоч містять мінімум творчості, великою мірою сприяють розвитку різних технік читання, удосконалюють навички письма, сприйняття на слух, уміння збирати і переповідати інформацію. Веб-квест у вигляді таємничої історії, детективу доречно проводити в групах середнього рівня мовної підготовки. Вдало розроблене завдання-таємниця є досить складним і цікавим, вимагає вміння синтезу та аналізу інформації з великої кількості джерел. Викладач ставить таке завдання, що неможливо виконати, заглянувши до однієї веб-сторінки. Досвід показує, що студенти різних спеціальностей з ентузіазмом намагаються розв'язати містерії "The Most Serious Problem Facing the Earth", "Could the Sinking of the Titanic have been prevented?", "The political and economic implications of immigration".

Завдання типу переконання або досягнення консенсусу вимагають мовних компетенцій найвищого рівня. Вони найбільш складні, проте найефективніші, оскільки успішно інтегрують всі чотири мовні навички та ініціюють спонтанне користування англійською мовою під час дебатів і дискусій. В аналітичних завданнях студенти мають співставити кілька фактів, знайти схожості чи відмінності, обговорювати причинно-наслідкові

відносини. Завдання на пошук консенсусу використовуються при розгляді суперечливих наукових або суспільних проблем, які виникають через різницю в системі понять, цінностей, і виробляють вміння вирішувати такі проблеми в майбутній професійній діяльності. Суть таких завдань – розглянути різні точки зору, змінити думку аудиторії. Застосовувати їх можна на різних спеціальностях, адже протиріччя існують у будь-яких професійних сферах.

Ще однією з переваг цієї технології є необмеженість часу виконання завдання та одночасне залучення студентів з доброю і недостатньою мовною підготовкою. В залежності від особливостей групи викладач обирає тип квесту: індивідуальний чи командний, журналістське розслідування чи творче завдання. Веб-квест найкращим чином презентує навчальну тему або в раммках певної дисципліни, або надає можливість дослідити її на міждисциплінарному рівні. Варто навести кілька прикладів, коли доцільно використати веб-квест технологію. Вивчаючи досягнення науки певного періоду можна запропонувати тему веб-квесту "Знамениті фізики (хіміки, журналісти, лінгвісти) ХХстоліття" (в залежності від спеціальності); спочатку студенти готують невеличкі реферати або презентації, потім можна організувати проведення круглого столу з обговоренням і визначенням найінформативніших досліджень або провести вікторину про діяльність науковців, з досягненнями яких ознайомилися студенти. Студентам, які спеціалізуються з філософії та культурології, пропонуємо, скажімо, інформативний веб-квест з елементами творчого завдання на тему "Стародавній Китай: філософія Конфуція." У вступній частині викладач презентує тему, завдання і надає план квесту в роздрукованому вигляді або онлайн. У першому завданні (Activity I: Visit www.britanica.com/biography/Confucius find out about Confucious and answer the questions) студенти знайомляться з іншомовним сайтом, обробляють інформацію і відповідають письмово на ряд ключових питань. Наступний етап квесту націлений на розвиток навичок слухового сприйняття (Activity II: Read the statements, some are true and others are false, then listen to the information using www.ducksters.com/history/china/confucius.php and correct the false statements). Далі зосереджуємося на розвитку вміння виокремлювати необхідні деталі інформації під час читання, одночасно закріплюючи корисні граматичні конструкції (Activity III: Visit www.brainyquote.com/lists/authors/top_10_confucius_quotes , scan the text and fill in the missing words in the following quotations: "It's easy to hate and it is difficult to … ." "Everything has beauty, but not everyone … it." "Our greatest glory is not in never falling, but in …every time we fall". "Life is really simple, but we insist on doing it…". "… is a true friend who never betrays".) Четверте творче завдання сприятиме підтримці мотивації та зацікавленості студентів (Using www.pinterest.com/bemmap22/confucius-quotes create your gallery of the best images, present it and be ready to explain your choice). В заключному завданні комунікативної направленості студенти висловлюють свої думки з приводу актуальності уроків життя Конфуція в сучасному світі (Activity V: Watch the video www.youtube.com/watch "10Life Lessons From Confucius We Should All Follow", follow the speaker's interpretation, choose your favourite life lesson and take part in the discussion "Why are Life Lessons from Confucius relevant today?).

Прикладом вдалого застосування веб-квестів у вивченні іноземної мови можуть бути завдання країнознавчого характеру. Вивчаючи тему "The System of Higher Education in Europe" студентам пропонується скласти детальний план вступу до одного з європейських вузів. Студенти дільться на команди по3-5 осіб і визначаються з закладом, до якого вони будуть "вступати", узгоджують з викладачем список необхідних та достовірних онлайн-ресурсів. На наступному занятті кожна команда доповідає про результат своєї пошуково-дослідницької діяльності у вигляді Power-Point презентації. Такі види роботи будуть корисними для журналістів, філологів, істориків, соціологів, політологів, юристів, оскільки їм в професійній діяльності доведеться багато працювати з інформацією, її пошуком та аналізом. Застосування веб-квестів передбачає одночасне формування професійної іншомовної комунікативної та інформаційно-аналітичної компетенцій, що вимагає удосконалення методики роботи з веб-квест технологією, яка б відповідала умовам інтеграції процесів вивчення іноземної мови і підвищення інформаційно-аналітичної компетенції.

Наголошуємо, що головною перевагою використання веб-квест технології є зосередженість на автономії навчання, стимулювання креативного мислення, залучення студентів до оцінювання своїх результатів та результатів колег. Сьогодні вкрай необхідно продовжувати вивчати можливості даної технології. Веб-квести допомагають відійти від нав'язування готових відповідей, оскільки вчать здобувати вміння і навички самостійно. Викладач допомагає, координує процес пошуку вирішення проблеми поставленої у веб-квесті. Цей метод сприяє розвитку багатьох компетенцій, необхідних фахівцю XXI століття: уміння орієнтуватися в іншомовному інформаційному полі, аналізувати, самостійно удосконалювати свої навички, уміння працювати в команді. Маючи в своєму арсеналі серію квестів для тої чи іншої спеціальності, викладач зможе зробити процес вивчення іноземної мови цікавим, ефективним і сучасним.

БІБЛІОГРАФІЯ

1. Benz Ph. Webquests, a Constructivist Approach [Electronic resource]/ Ph.Benz. – 2001. – Available at: http:opendistancelearning.pbwor-ks.com/w/page/23202397/Webquests.

2. Dodge B. Focus: Five Rules for Writing a Great Webquest/ B. Dodge // Learning &Learning with Technology. – 2001. –V.28(8). –p.6-9.

3. Kasper L. New Technologies, New Literacies:Focus Discipline Research and ESL Learning Communities/ L. Kasper//Language Learning and Technology. –2000. –V.4(2). – p.96-116.

4. Luzon M. Enhancing Webquest for Effective ESP Learning/ M. Luzon//CORELL:Computer Resources for Language Learning. –2007. –V.1. – p.1-13.

5. Luzon-Marco M. Webtasks for Learning Professional and Academic English: Adapting the WebQuest Model/ M. Luzon-Marco// CORELL:Computer Resources for Language Learning. –2010. –V.3. – p.29-44.

REFERENCES

1. Benz, Ph.(2001) Webquests, a Constructivist Approach, Retrieved from: http:opendistancelearning.pbwor-ks.com/w/page/23202397/Webquests.

2. Dodge, B.(2001) Focus: Five Rules for Writing a Great Webquest. Learning &Learning with Technology, 28(8), p.6-9.

3. Kasper, L.(2000) New Technologies, New Literacies:Focus Discipline Research and ESL Learning Communities. Language Learning and Technology, 4(2), p.96-116.

4. Luzon, M.(2007) Enhancing Webquest for Effective ESP Learning. Computer Resources for Language Learning, 1, p.1-13.

5. Luzon-Marco, M.(2010) Webtasks for Learning Professional and Academic English: Adapting the WebQuest Model.Computer Resources for Language Learning, 3, p.29-44.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

Олена Олійниченко – кандидат філологічних наук, доцент кафедри іноземних мов гуманітарних факультетів Одеського національного університету ім.І.І.Мечникова.

Наукові інтереси: дослідження особливостей міжкультурної комунікації.

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

Olena Oliinychenko – Candidate of Philological Sciences, Department of foreign languages for the Humanities, I.I. Mechnikov Odessa National University. *Scientific interests*: studying the peculiarities of intercultural communication.

УДК 378.147 : 811.11

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ НАВЧАННЯ ШКОЛЯРІВ ДРУГОЇ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ В ІНКЛЮЗИВНОМУ ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ

Алла СТЕПАНЕНКО (Кропивницький, Україна)

e-mail: alistep13@gmail.com

СТЕПАНЕНКО Алла. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ НАВЧАННЯ ШКОЛЯРІВ ДРУГОЇ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ В ІНКЛЮЗИВНОМУ ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ

У статті здійснено аналіз актуальних проблем навчання дітей другої іноземної мови в інклюзивному освітньому середовищі. Зазначено сутність і зміст понять «інклюзія» та «інтеграція», обґрунтовано важливі чинники ефективної реалізації інклюзивної освіти, зокрема, навчання німецької мови як другої учнів із різним рівнем психофізичного розвитку в умовах інклюзивного освітнього середовища.

Ключові слова: інклюзія, інтеграція, інклюзивне навчання, мультидисциплінарна команда супроводу, модифікація і адаптація навчального матеріалу.

STEPANENKO Alla. ACTUAL PROBLEMS OF THE PUPILS' SECOND FOREIGN LANGUAGE TEACHING IN THE INCLUSIVE EDUCATIONAL ENVIRONMENT

The article analyzes the actual problems of teaching children of the second foreign language in the inclusive educational environment. The essence and content of the concepts of "inclusion" and "integration" are stated, the factors of effective implementation of inclusive education are substantiated, in particular, teaching of the German language as the second language for pupils with different